

nocentius in c. 2 de novi operis Nuntiatione; Ludovicus Bologninus in tractatu de Indulgentiis n. 79; Antoninus p. 1, tit. 19, cap. 1, § 2; Layman l. c.; Kazenberger l. c.; Suarez t. IV, in III part. disp. 42, sect. 1 n. 9 et lib. VIII, de legibus cap. 5, in fine; Bonacina, et alii citati a Gobat. loc. cit. num. 320. Et ratio est, quia indulgentia non est concessa ratione situs et loci, ut supponitur, sed absolute ecclesie sub tali suo proprio nomine et titulo adhuc retento, licet in meliorem ritum translata, seu in meliorem formam reedificata: unde censetur adhuc eadem moraliter ecclesia. 3. Si ecclesia non totaliter destruat, sed tantum per partes, et paulatim reedificetur, retinet eandem indulgentiam; certum enim est sic manere eandem moraliter Ecclesiam, adeoque eandem perseverare indulgentiam; *Communis* cum supracitatis.

(20. Circa indulgentiam realem hæc notanda sunt: 1. Si destruat res in qua erat indulgentia, perit ipsa indulgentia. 2. Si crux, seu imago, cui est affixa indulgentia, ita frangatur ut non amplius referat speciem crucis, aut imaginis, cessat indulgentia. Non cessat tamen, si quod infractum est maneat et adhuc referat speciem crucis aut imaginis, aut partes fractæ seu disjunctæ denuo copulentur et compaginentur. 3. Si frangatur chorda, seu funiculus coronæ cui est affixa indulgentia, non perit ipsa indulgentia, sicut nec perit, quamvis penitus frangatur crucula coronæ, aut certa circiter pars granorum, pro quibus alii substituuntur, quia per mutationem chordæ, seu dictorum granorum, aut cruculæ non censetur mutata moraliter corona. 4. Si frangatur dimidia pars dictæ coronæ, indulgentia non remanet in parte integra, quia una solum dimidia pars non constituit coronam, aliter si corona divideretur in duas dimidias partes, ex una corona derent duæ, ambæ gaudentes sua peculiari indulgentia, quod nequaquam est dicendum, cum unica tantum indulgentia sit concessa pro tota Corona. 5. Ut aliquis, sive sanus, sive moribundus, lucretur indulgentias concessas crucibus, medaliis, rosariis, coronis et hujusmodi, debet crucem, medaliam, rosarium, coronam secum habere, secum portare, penes se habere. Non est tamen opus manibus tenere rem indulgentia affectam. 6. Nemo potest lucrari dictam indulgentiam realem utendo rosario, seu medalio alieno, corona, aut cruce aliena, et hujusmodi. Sic enim expresse decrevit Alexander VII die 6 Februarii 1657, anno secundo sui pontificatus decreto incip. *Sanctissimus*, relato ad litteram a Gobat tract. 4 de Indulgentiis part. II, cap. 37, n. 668, et Innocentius XIII, die 5 Jun. 1721 decret. incipiente *Nuper Sacra*, relato a Kazenberger in Appendice Alphabetica Bullarum verb. *Indulgentiæ*. Ita quoad supradicta communiter doctores cum Kazenberger. loco citat. num. 13; Gobat tract. 2 de Indulgent. cap. 14, a n. 387.

ARTICULUS II.

Indulgentia quoad ea, quæ concernunt aucto-

ritatem eam concedendi, personas, quæ possunt eam concedere, et lucrari, et requisita ad ipsam.

(1. Est de fide dari in Ecclesia catholica auctoritatem concedendi indulgentias, seu dispensandi thesaurum Ecclesie: habetur clare ex cit. extravagant. *Unigenitus*, de Pœnit. et remissionibus, inter Communes. Et est definitum in concilio Tridentino sess. 25, cap. 31, de Reformat. in decreto de Indulgentiis, ibi: « Cum potestas conferendi indulgentias a Christo Ecclesie concessa sit, atque hujusmodi potestate divinitus sibi tradita antiquissimis etiam temporibus illa usa fuerit sacrosancta synodus Indulgentiarum usum Christiano populo maxime salutarem, et sacrorum conciliorum auctoritate probatum, in Ecclesia retinendum esse docet, et præcipit eosque anathemate damnat, qui aut inutiles esse asserunt, vel eas concedendi in Ecclesia potestatem esse negant. » Et hæc catholica veritas evincitur ex verbis Christi Matthæi XVI, ibi: « Tibi dabo « claves regni cælorum, et quodcumque « solveris super terram, erit solutum et « in cælis; » quæ verba Christus Dominus contulit B. Petro, et ejus in officio successoribus potestatem solvendi vincula peccatorum quantumcumque gravium, quibus correspondet pœna æterna, ergo multo magis pœnarum temporalium ex culpis jam dimissis relictarum per indulgentias.

(2. Summus Pontifex potestate a Christo accepta, adeoque de jure divino, potest concedere quibusvis fidelibus indulgentias, tum plenarias, tum partiales, tum perpetuas, tum temporales, tum locales, reales et personales, textu expresso in c. extravagant. *Unigenitus*; et patet ex adductis n. antecedenti, et est *communissima* inter catholicos cum S. Thoma in 3, d. 20, q. 1, art. 4; S. Bonaventura art. 2, q. 3; Barbosa de Offic. et potest. episcop. part. III, allegat. 88, num. 5; Layman, lib. V, tract. 7, cap. 5, num. 1; Kazenberger. loc. cit., n. 19. (3. Papa potest concedere tales indulgentias etiam ante suam consecrationem; hujusmodi enim potestas est Jurisdictionis et non ordinis; cap. *Quod autem de pœnit. et remissionibus*, et tenent communiter doctores cum Barbosa, loc. cit., num. 6; Kazenberger. loc. cit., n. 19; Gobat, tract. 4, de Indulgent. part. I, cap. 6, num. 54. (4. Papa solus potest concedere quibusvis fidelibus, sive vivis sive defunctis, quaslibet indulgentias. Unde nec concilium generale sine papa, sive hic vivat, sive sit mortuus habet talem potestatem: Suarez, disput. 55, sect. 1, n. 7; Bellarm., lib. I, cap. 11; Barbosa, loc. cit., num. 16; Layman, loc. cit., num. 1; La Croix, lib. VI, part. VI, n. 1317; Diana, part. X, tract. 6, resol. 12; Kazenberger, loc. cit., num. 19, ubi testatur de communi. Attamen Corduba de *Indulgentiis* qu. 10, proposit. 8; Henriquez, Navarr. et alii apud Barbosam loc. cit., n. 6, tenent quod concilium generale, vacante sede, jure divino indulgentias concedere possit.

(5. Inferiores papa, ut cardinales, legati, nuntii, patriarchæ, primates, archiepiscopi, episcopi, non habent potestatem concedendi indulgentias jure divino, sed solum jure ecclesiastico, scilicet ex concessione summi pontificis; ita S. Thomas, loco cit., art. 4, qu. 3; Richard., art. 5, qu. 3; Durand., q. 5 ad 2; Suarez, disp. 49, sect. 1, num. 14; Coninch, disp. 12, dub. 1, conclus. 4; Silvester, verb. *Indulgentia*, q. 5; Augustinus de Ancona, lib. de Potest. eccles., q. 29, art. 5; Layman, loc. cit., n. 1, assertion. 2; Kazenberger., loc. cit., n. 20; Bellarm., loc. cit.; Barbosa, loc. cit., num. 8 contra Sotum, Navarrum, Medin. Valent. et quosdam alios, quos citant, et improbant Bonacina de Sacrament., disp. 6, q. 1, punct. 3 num. 1; Sanctarellus de Jubilæo anni sancti c. 3, dub. 2, litt. B; Azorius, Institut. moral., p. 2, lib. III, c. 54, q. 2; Henricq. in Summ. lib. 7, cap. 31, § 3; Lavorius de Indulgentiis, part. II, c. 11, n. 45, tum sequent. et alii.

(6. Supradicti inferiores papa habent limitatam potestatem concedendi indulgentias; *Communis*. (7. Episcopi enim possunt solum concedere indulgentiam unius anni in dedicatione ecclesie, sive ab uno solo episcopo, vel a pluribus dedicetur, et in anniversario dedicationis, et aliis etiam casibus, et rationabilibus causis possunt concedere solum indulgentiam quadraginta dierum; *Communis*, textu expresso in cap. *Cum ex eo* 14 de Pœnit. et remissionibus in fin. ibi: « Decrevimus, ut dum dedicatur basilica, non extendatur indulgentia extra annum, sive ab uno solo, sive a pluribus episcopis dedicetur ac deinde in anniversario dedicationis tempore quadraginta dies de injunctis pœnitentiis indulta remissio non excedat. Hunc quoque dierum numerum indulgentiarum litteris præcipimus moderari, quæ pro quibuslibet casibus aliquoties conceduntur. » (8. Tales indulgentias possunt episcopi concedere etiam in perpetuum, id est recurrentes omni anno; Lessius in Auth. verb. *Indulgentia* casu 1; La Croix, loc. e., num. 1319; Kazenberger, loc. cit., n. 20 et alii. (9. Tales indulgentias possunt concedere episcopi etiam non consecrati, aut ordinati, dummodo sint electi et confirmati, quia talis potestas est jurisdictionis, et non ordinis: *Communis* cum Barbosa loco cit., num. 7. (10. Episcopi possunt concedere indulgentias pro suis tantum subditis, licet extra diocesim existentibus, et per modum absolutionis, adeoque solis vivis; Kazenberger, loco cit., num. 20; La Croix, loco cit., num. 1320; Barbosa, loco cit. num. 23, 24 et 27, et alii ibi citati. (11. Episcopi possunt concedere indulgentias etiam pro religiosis, et locis exemptis; religiosi enim exempti possunt sicut alii lucrari indulgentias concessas ab episcopis, quia inducta in favorem non debent converti in eorum læsionem, et facta in augmentum non debent parere diminutionem; leg. *Quod favore*, cod. de Legibus, leg. *Legata inutiliter*, ff. de Legatis 1, cap. *Quod ob gratiam* 61 de Regul. juris in 6, ibi: « Quod ob gratiam alicujus conceditur, non

est in ejus dispendium retorquendum; » Barbosa, loc. cit., num. 27; Bellarm. de Indulgent. lib. I, cap. 11, quæst. 3; Navarrus de Indulgentiis notabil. 31, num. 12; Ludovic. Bologninus, tract. de Indulgentiis, num. 93; Sanctarellus de Jubilæo anni sancti c. 3, dub. 2; Paludan. in 4, dist. 20, pag. 4, artic. 4; Reginal. Chochier., Alzed, Lavor, Bonacina apud Barbosam loc. cit. n. 27 et alii passim.

(12. Episcopi possunt facultatem concedendi indulgentias aliis delegare non solum sacerdotibus, sed etiam clericis; Barbosa, loc. cit., n. 10; Bellarm. de Indulgentiis, lib. II, cap. 11; Emmanuel Sa verb. *Indulgentia*, num. 16; Suarez, disp. 55, sect. 6, num. 6; Reginald. Valentia, Lavorius, Nugnus, Ugolin, Bonacina, Azorius, Alzedo, Torreblanca, citati a Barbosa, ubi supra n. 10; Kazenberger, loc. cit. num. 20; Lugo, Viva, cum La Croix, loc. cit., num. 1320, et alii communiter. (13. Hanc tamen potestatem non possunt episcopi delegare; et concedere laicis, cum laici jure humano removeantur a muneribus ecclesiasticis: ut post Jacob. de Graff. Suarez, et Reginaldum resolvunt Bonacina de Sacramentis, disp. 6, qu. 1, punct. 3, num. 12; Lavorius de Indulgentiis part. II, cap. 1, num. 49; Barbosa, loc. cit., num. 11. (14. Episcopi excommunicati, denunciati, seu vitandi, non possunt indulgentias concedere, quia excommunicati vitandi carent usu jurisdictionis; et consequenter invalida sunt ipsorum acta ad jurisdictionem pertinentia; c. *Tanta* 18, de Excessibus prælator. cap. *Pia consideratione* 1, de Exceptionibus in 6; Barbosa, loc. cit., num. 12, cum pluribus aliis ibi citatis. (15. Episcopi valide concedunt indulgentias, quamvis in peccato mortali existant, nec peccant secluso scandalo non præviso; peccatum enim mortale præcise non tollit jurisdictionem; *Communis* cum Barbosa, loc. cit., num. 13.

(16. Archiepiscopi, primates, et patriarchæ possunt in suis diocesis concedere indulgentias, quas concedere possunt episcopi in suis, et insuper in tota sua provincia, textu expresso in cap. *Nostro* 15, de Pœnit. et remiss. (17. Et quidem id possunt etiam extra tempus visitationis, nam cit. c. *Nostro* non loquitur de visitatione, ut illud legenti patet. (18. Nec obstat quod jam tales indulgentiæ fuerint concessæ a propriis respective episcopis, nam possunt nihilominus similes conferre archiepiscopi, primates et patriarchæ, ita ut quis simul lucretur indulgentias, et episcopi, et archiepiscopi, seu primatis, et patriarchæ; Suarez, disp. 55, sect. 2, n. 8; Gobat, tractat. 4 de Indu. g. cap. 6, n. 57; Rosella, num. 397; Barbosa, loc. cit., num. 16 et alii. (19. Imo secundum multos archiepiscopi, primates et patriarchæ possunt concedere indulgentias 80 dierum, ubi episcopi possunt solum 40; Barbosa, loco cit., num. 16; Azorius, part. II, lib. 3, cap. 55, q. 6; Alzedo, p. II, c. 3, num. 22; Lessius, Henriquez et alii.

(20. Episcopi seu archiepiscopi coadjutores etiam cum futura successione indulgentias per se concedere non possunt; sacr. congreg. Rit. 13 Jan. 1591; Card. Petra, tom. III Comment. ad Constitut. 16. Alexandri IV, num. 31. (21. Neque eas concedere possunt episcopi seu archiepiscopi titulares; Card. Petra, loc. cit., num. 32, et alii passim. (22. Nuntii et legati apostolici possunt subditis suæ nuntiaturæ, et legationis pro quocunque opere concedere centum aut plurium dierum indulgentiam; attamen semper minus quam annum. Pro templo autem seu capella possunt concedere indulgentiam septem annorum, et septem Quadragenarum pro illis qui confessi communicaverint; et in eo loco de more oraverint ad intentionem Ecclesiæ. Quamvis enim talis facultas non reperitur ipsis concessa in jure communi scripto, ut recte observat Suarez, tom. IV, in III part. disp. 55, sect. 3, num. 22; Gobat, loc. cit., num. 56, et alii, tamen a summo Pontifice inter alias facultates solet etiam ista ipsis concedi; ut patet in facultatibus nuntiaturæ Coloniens. 1 Octob. 1680, ab Innocentio XI concessis, La Croix l. c. num. 1322, Kazenberger, loc. cit., n. 20 et alii.

(23. Cardinales ultra indulgentias, quas concedere possunt in suis respective diocesis seu provinciis, si sint episcopi seu archiepiscopi, possunt concedere indulgentiam centum dierum in ecclesiis suorum titularum, quamvis non sint nec episcopi, nec sacerdotes; Lavorius de Indulgentiis p. II, cap. 11, n. 15; Pavin., de Potestate capituli sede vacante, part. I princip. q. 4, num. 4; Jacob. de Graff. in aureis dec. in Append. lib. II, cap. 2, n. 32; Barbosa, l. c. sub num. 16 et 18, et alii passim. (24. Summus penitentiarius concedit indulgentias centum dierum non quod adsit aliquod jus, sed ex vivæ vocis oraculo, aut consuetudine, papa sciente et tolerante; Azorius, loc. cit. c. 55, vers. *Sexto quaritur*; Lavorius, loc. cit., num. 17; Navarr., tract. de Indulgent. notabil. 31, n. 17; Barbosa, loc. cit. sub num. 16 in fine. Imo summus penitentiarius, audiente et testante Paludano in 4, dist. 20, quæst. 4, art. 2, semel dixit: « Auctoritate nostra ordinaria damus vobis centum dies Indulgentiæ; » sic Gobat, loc. cit. Nunc autem dicta facultas concedendi indulgentiam centum dierum iis, qui se penitentiari virga tangendos pie reverenterque in tribus Urbis basilicis ipsi submiserint, est summo penitentiario expresse concessa ab Innocentio XII, constit. incip. *Romanus Pontifex*, et novissime a fel. record. Benedicto XIV, constitut. incip. *Pastor bonus*. (25. Si supradicti papa inferiores in concedendis indulgentiis excedant facultatem sibi competentem, quamvis tales indulgentiæ non valeant quoad excessum, valent tamen quoad eam partem quæ numerum præscriptum seu facultatem eis competentem non excedit, quia est res separabilis, et in separabilibus utile per inutile non vitiatur; leg. *Utile*, ff. de Regulis juris, leg. 1. § *Trebatius*

ff. de Aqua quotid. et æstiva. Sic enim resolvunt per textum in capit. Indulgentiæ 3 de Pœnit. et remissionib. in 6; Glossa, ibid., verb. *Certum est*; Aloysius Riccius in praxi fori ecclesiast., decis. 117, num. 5, in 2 edit. et resolut. 602, num. 5, in edit., Navarr. de Indulgent. notab. 31, num. 16; Suarez, disput. 55, sect. 3, num. 11; Bonacina, de Sacram., disp. 6, quæst. 1, punct. 3, num. 3 et 4; Azorius, loc. cit., cap. 55, quæst. 6; Lavorius, loc. cit., cap. 11, num. 39 et 40; Reginal., in praxi fori pœnit., lib. 7, n. 120; Barbosa, loc. cit., num. 22, et apud ipsum Ugolinus, Petrus Sotus, Sanctarellus. Alzed. Torreblanca, Fagnan. in c. *Cum ex eo 14* de pœnit. et remissionib., num. 15, et alii passim.

(26. Prælati episcopo inferiores, quamvis in certis habeant potestatem quasi episcopalem, non possunt tamen jure ordinario et proprio concedere indulgentias; cum id nulli reperitur eis concessum; arg. cap. *Accedentibus 12* de Excessibus prælatorum; Fagnan. in d. cap. *Accedentibus* a num. 7 usque ad n. 20; Barb., l. cit., n. 17, cum communi aliorum. (27. Hinc jure proprio et ordinario nequeunt prælati regulares, ut generales et provinciales, indulgentias concedere neque regularibus sibi subditis; arg. cit. cap. *Accedentibus*; Suarez, disp. 55, sect. 5, n. 1; Emman. Rodrig. qq. Regular. tom. II, q. 86, art. 1; Fagn., loc. cit. n. 19; Barb., l. c. n. 19; Gobat, l. cit., n. 72, et alii communiter, et sic decrevit sac. congreg. Rit. 27 Sept. 1659, apud card. Petram tom. V Comment. ad const. 4 Calisti III, n. 102. (28. Dicitur autem notanter *jure proprio et ordinario* quia dicti prælati regulares ex concessione facta provincialibus de ordine Minorum a Leone X et visitatoribus Societatis Jesu a Gregorio XIII, et aliis Ordinibus ab aliis summis Pontificibus possunt concedere indulgentiam plenariam suis religiosiis peracta visitatione conventus. Nec tales indulgentias esse revocatas, quamvis alioquin viva tantum voce concessas respondit et declaravit Urbanus VIII, ut refert, et tenet La Croix, lib. I, n. 861; Kazenberger, l. cit., n. 21; Henric., part. IV, disp. 4, de Sacram. pœnitentiæ, quæst. 7, num. 61, et tenet praxis communis. Vide infra art. 4, n. 11.

(29. Vicarius generalis de jure sine speciali commissione non potest indulgentias concedere; arg. cit. cap. *Accedentibus 12* de Excessibus prælator. ; Barbosa, de Offic. et potest. episcop., part. III, alleg. 54, n. 90, et alleg. 88 sub num. 10; Gobat, loc. cit., n. 68; Borgas, de Irregular., part. III, tit. de Indulg. episcop., et part. VII, cap. fin. numer. 24; Rebuffus, tit. de Forma vicarii n. 172, Sbroz, lib. II, quæst. 50, n. 3; Azor., lib. III, cap. 43, q. 13; Franc. Leo, in Thesaurio fori eccles., part. I, cap. 10, n. 12, in fine; Benzou., de Jubilæo, lib. II, cap. 30, vers. *Conveniunt*; Lavorius, de Indulgent., part. II, cap. 11, n. 51; Fagnan., in cit. cap. *Accedentibus*, n. 17 cum pluribus ibi citatis; Card. Petra, tom. III Com-

ment. ad constit. 16 Alexandri IV, n. 26.

(30. Neque indulgentias concedere potest capitulum, seu vicarius capitularis, sede vacante, quia non succedit episcopo in potestate jurisdictionis extraordinariæ saltem in iis quæ sunt reservata dignitati episcopali; arg. c. cap. *Accedentibus*; Barbosa, cit. allegat. 88, n. 21, cum pluribus citatis; Fagnan., loc. cit., n. 27, cum pluribus aliis ibi adductis; Monac., t. 4, n. 64, ubi dicit quod posset vicarius capituli accusari, tempore sedis vacantis ipsum concessisse indulgentias, quas episcopus vivens concedere consuevit; nam talem potestatem vicarium sedis vacantis non habere constat ex declaratione sacræ congreg. Conc. 13 Novemb. 1688, quæ dubio proposito respondit: « Vicarius capitularis se absteat; » card. Petra, loc. cit., n. 28. Vide verb. *Vicarius capitularis*, art. 1, n. 13.

(31. Solus papa potest concedere indulgentias pro defunctis applicandas, quia indulgentiæ applicantur defunctis per modum meræ solutionis, offerendo pretium ex thesauro Ecclesiæ; solus autem papa habet claves thesauri Ecclesiæ; *Communis* cum Diana, part. X, tract. 6, resolut. 12; La Croix, lib. VI, part. II, n. 1348; Raynaudus in Heter. XV, part. II, sect. 3, punct. 5, num. 15. (32. Non potest tamen papa tot et tantas concedere indulgentias defunctis applicandas, ut totum purgatorium evacuet, quia non potest esse rationalis causa tantæ concessionis; La Croix, loc. cit. n. 1318; Raynaudus, loc. cit. a num. 13; Gobat, tract., 4 de Indulgent., cap. 7, n. 87, ubi dicit quod asserere posse papam evacuare totum purgatorium est alienissimum ab opinione et persuasione fidelium, nominatim S. Thomæ in 5, dist. 45, q. 2, art. 2.

(33. Ut enim valide concedatur indulgentia etiam a papa, requiritur ultra legitimam potestatem etiam justa et rationalis causa; *Communis* cum S. Bonaven. in 4, dist. 20, part. II, art. unic., quæst. 6; Henric. Gandavens quolibet 15, quæst. 16; Major in 4, dist. 20, quæst. 2; Cajetan., de Indulgent. tract. 9, q. 1, et tr. 16, capit. 4, quæst. 1; Soto dist. 21, quæst. 2, artic. 2; Conin. disput. 12, dub. 7; Corduba, de Indulgent. quæst. 17; Navar., de Indulgent. notabil. 15, num. 7; Henric. lib. VII, cap. 14; Suarez, disp. 54; Kazenberger, loc. cit., num. 22; Gobat, tract. 4 de Indulgent., part. I, cap. 7, num. 86; Reiffenstuel, Theolog. moral. tract. 12, dist. 2, quæst. 3, num. 30; Bellarmin., lib. I de Indulgent. cap. 11; Layman, lib. V, tract. 7, cap. 1, num. 1; Fagnan., lib. V Decretal. in cap. *Cum ex eo 14* de Pœnit. et remis.; La Croix, loc. cit., num. 1301 et 1316, et desumitur ex cit. extrav. *Unigenitus*, de Pœnit. et remis. inter communes, ubi expresse dicitur « Christum Ecclesiæ thesaurum per suos vicarios reliquisse dispensandum salubriter, et propriis et rationalibus causis. » Et ratio est, quia papa non est dominus thesauri ecclesiastici, sed solum dispensator ex cit. extrav. *Unigenitus*, et ex prima ad Corinth. IV, ibi: « Sic

nos existimet homo, ut ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei, » et quidem « in ædificationem, et non in destructionem, » ex eadem prima ad Corinth. X. Foret autem in destructionem, si absque ulla rationabili causa et excessive dispensaret; argum. cap. *Cum ex eo 14* de Pœnit. et remis., ubi sic expresse habetur: « Quia per indiscretas et superfluas indulgentias quas quidam Ecclesiæ facere non verentur, et claves Ecclesiæ contemnuntur, et pœnitentialis satisfactio enervatur. »

(34. Imo causa concedendi indulgentiam non solum debet esse justa et rationalis, sed etiam, spectatis omnibus circumstantiis, proportionata, ut quanto major est indulgentia, tanto major causa requiratur, aliter non valebit indulgentia, nisi secundum proportionem causæ; Albertus Magnus in 4, dist. 20, art. 17; Cajetan., de Indulg. tract. 9, qu. 1; Suarez, disp. 54, sect. 4, n. 5, Sotus d. 21, q. 2, art. 2; Henriquez, lib. VII, cap. 14, n. 3; Coninch, disp. 13, dub. 6, conclus. 2; Layman, loco cit., cap. 4, sub n. 1; Gobat, loco cit., n. 92; Busembaum, lib. VI, part. II, dub. 4, art. 2, n. 2; La Croix, ibid., n. 1301 et 1316; Tannerus, tom. IV, disp. 6, q. 7, n. 84 et sequent.; Kazenberger loco cit., n. 22; Mastrius, Theol. moral. disp. 22, qu. 3, art. 1, n. 40, cum communi et probabiliori sententia S. Bonaventuræ, Cajetani, Suarez, Amici, et aliorum passim; argum. cit. extravagant. *Unigenitus*, et cit. cap. *Cum ex eo 14* de Pœnit. et remissionib. Et ratio est, quia si ad indulgentiam valide concedendam non requireretur causa proportionata, potest concedi indulgentia plenaria etiam sanis extra articulum mortis pro sola pronuntiatione nominis *Jesu*, seu *Mariæ*, et hujusmodi, quæ indulgentia caderet in maximum contemptum clavium Ecclesiæ et in enervationem thesauri Ecclesiastici, ut loquitur textus adductus in fine numeri antecedentis ex cit. cap. *Cum ex eo*. (35. Dicitur notanter *Spectatis omnibus circumstantiis*, quia in aliquibus circumstantiis sufficit una causa pro concedenda indulgentia, quæ non suffecisset in aliis; sic in circumstantia articuli mortis pro moribundis ascriptis alicui congregationi, vel habentibus certas cruces, coronas, medalias et hujusmodi, vel solitis facere aliquod præscriptum pium opus, facilius conceditur indulgentia plenaria ob sacrosanctorum nominum *Jesu et Mariæ* pronuntiationem, quam alias tempore perfectæ sanitatis. (36. Dicitur etiam notanter, quod « aliter non valebit indulgentia nisi secundum proportionem causæ, » quia, si fortasse causa non esset sufficiens pro indulgentia plenaria, erit saltem sufficiens pro non plenaria; si non pro perpetua, saltem pro temporali; si non pro majori quantitate, v. gr. pro trecentum mille annis, seu dimidiæ partis peccatorum saltem pro minori quantitate, v. gr. mille annorum, mille dierum, seu tertiæ vel quartæ partis peccatorum, quæ et obtineri poterit, quia « verba aliquid operari debent, » ut dicitur